

CAP AL SOCIALISME QUÀNTIC

ROLANDO ARAYA MONGE

San José, Costa Rica

El fracàs del materialisme i el nou paradigma

Descobriments recents, com la segona llei de la termodinàmica, la relativitat, la física quàntica i la mecànica ondulatòria, han possibilitat una cosmovisió diferent al materialisme i a la cosmovisió mecanicista, que feia èmfasi en l'individualisme, la separació i la competència. La nova ciència quàntica, ecològica i relativista, parteix d'unes altres premisses, i projecta veritats sobre les quals construir noves interpretacions del fenomen social. A partir d'un món en el qual es pot convertir la no-matèria en matèria, el temps en espai, la massa en energia i el pensament en molècules, no és pas difícil comprendre com educació, harmonia social, bellesa, solidaritat, valors, creences i cultura es poden transformar en benestar material i, per descomptat, espiritual. Amb aquestes nocions és possible pensar en un model social més harmònic, basat en una llibertat autèntica, com a base del camí del Socialisme Quàntic, que no pretén pas ser un nou plantejament o programa ideològic, tot i que aspira a donar resposta a moltes preguntes.

Els sistemes socials i polítics més avançats no són pas només el producte de revolucions o decrets, sinó, principalment, el resultat de l'evolució de la ment i l'esperit. La forma d'aconseguir l'ascens cap a un ordre social superior, regit per valors com ara la justícia, la llibertat i la solidaritat, haurà de venir mitjançant un canvi en les persones, donant pas així a un ésser humà nou. La transformació social s'aconseguirà, mercès a un canvi de dins cap enfora; no necessàriament imposat per lleis, decrets o revolucions, ja que les portes del canvi només s'obren per dins, des de la transformació del mateix individu.

L'economicisme dominant presumeix la racionalitat del fet econòmic, la teoria que els mercats tendeixen a l'equilibri, i la creença que dedicar la vida a generar guanys és allò racional, allò natural. Però aquestes són premisses falses. La implantació de les idees materialistes mai no arribarà a produir l'equilibri en les persones ni en les nacions, donat que la conducta dels humans depèn d'una complexíssima gamma de factors subjectius que no es poden predir ni estan subjectes

al determinisme materialista. Allò econòmic és només una part de la cultura, i el progrés només pot ser fruit del creixement humà, vist com una experiència mental i espiritual.

El canvi tecnològic, ideològic, institucional i econòmic, no tindrà pas efectes sostenibles en el desplegament de la història si es duu a terme prescindint de la dimensió espiritual. Les veritables revolucions s'han gestat en el cor i la ment dels pobles abans que en els carrers. Quan compreguem que en realitat el protagonista ha de ser el poble, un mateix com a individu, i no pas les superestructures polítiques. Quan ens adonem que la nostra individualitat està teixida en un continu de vida, on cadascú constitueix una fibra d'aquesta xarxa, en aquest instant es perdrà la nostra habilitat per actuar de manera nociva envers els altres, envers la natura i envers nosaltres mateixos. Allà renaixerà l'esperança i recobrarà sentit la lluita política.

L'ordre implicat social

La noció d'"ordre implicat" social, plantejada a partir de l'obra de David Bohm, permet ubicar una de les bases constitutives d'aquesta proposta; la qual divergeix de la major part del treball dels polítics i els seus partits, centrat en treballar en l'ordre explicat d'una realitat social formada pels sistemes polítics, els models econòmics, les institucions, les lleis i les ideologies en general. Però la tesi bàsica del Socialisme Quàntic consisteix a mostrar precisament com els fets, els fenòmens socials i la història són manifestacions d'un ordre implicat, el gresol on els valors, les creences, les idees, les tradicions i d'altres factors semblants, es fonen per manifestar-se després en els factors que marquen el rumb històric. D'aquí la nostra insistència en la necessitat d'entendre el canvi i la transformació de les societats humanes més com a producte de la dinàmica dins d'aquest ordre que no pas com a resultat de les decisions racionals dirigides a incidir sobre els problemes.

La humanitat ha donat uns quants salts quàntics: l'aparició del llenguatge, la invenció de l'escriptura, la revolució científica de l'era moderna en el món occidental, etc. I ara és a les portes d'un altre canvi,

basat en la transcendència conscient de la seva pròpia ment. L'avenç durador haurà de venir com a efecte de l'evolució de la consciència, com a salts de paradigma que només es poden gestar en la part més profunda de la consciència dels pobles. Seran socialistes els països habitats per pobles solidaris, no pas els que tinguin lleis socialistes.

Cap sistema social avançat es pot imposar si s'ha estructurat segons un model estrany a la mentalitat col·lectiva. El pensament decanta la realitat. Els canvis en l'esperit, les idees i les creences de les persones, en altres paraules, en l'ordre implicat social, han d'anar abans que qualsevol canvi en els sistemes. El resultat serà durador en la mesura en què la solidaritat derroti l'egoisme. Si la solidaritat no ha derrotat l'egoisme, el resultat no perdurará.

Una de les claus del Socialisme Quàntic rau en la concepció d'un socialisme de subjectes, d'individus lliures que en exercitar la seva llibertat interpreten una dansa col·lectiva i harmoniosa, nascuda de l'expressió de la consciència i no pas de mercats manipulats ni de la imposició estatal. El "principi de complementarietat", un dels pilars de la física quàntica ens permet pensar que aquesta dansa d'individus lliures es pot descriure amb elements suposadament contradictoris, com seria parlar de socialisme individualista o individualisme socialista. Allò que resulta una contradicció dins del materialisme mecanicista, es converteix en una complementarietat en el paradigma quàntic. Com ens ho revela el fet que la llum es manifesta tant en forma de partícules (fotons) com d'ones.

Abundància sense solidaritat no pot pas produir felicitat. Una vegada més, valors espirituals com l'amor, la veritat, la solidaritat, la unitat poden aconseguir la plenitud i la felicitat. Només es pot considerar pròspera aquella societat que gaudeixi alhora d'abundància material i gaudi espiritual. La veritable via per a la felicitat és l'amor. L'amor és a la base de l'escala de valors del Socialisme Quàntic, i amb la llibertat i la pau, és la base ètica d'un nou ordre social.

Democràcia Radical, Ecologia Profunda i Transformació Educativa

El camí del Socialisme Quàntic porta a combatre qualsevol concentració de poder pública o privada. Distribuir el poder, polític, econòmic, burocràtic o informatiu és la ruta més segura per aconseguir un ordre més just. La democràcia radical és la resposta al repte del capitalisme global i constitueix la cara d'un nou

concepte de socialisme, sense *burocratisme*, i implica la disseminació del poder en els intersticis de la societat, inserit en el tot social, i no acaparat per subjectes ontològicament predeterminats, ni nomenclatures, ni jerarquies privades. Això descriu el concepte d'Estat hologràfic o holístic, no centrat en la part institucional, sinó com a societat organitzada a través de comunitats, institucions obertes, xarxes socials de tots els estrats, etc. Es tracta de l'evolució de la democràcia representativa a l'holocràcia.

Més que una bandera ideològica, el socialisme és una categoria ètica. Per això, allò més contrari al socialisme no és pas necessàriament el capitalisme en la seva expressió econòmica, sinó la ruptura dels valors que han mantingut la unitat i la cohesió entre els éssers humans. De tota manera, el capitalisme és l'expressió més propera a aquesta declinació espiritual, que permet la destrucció del teixit social a través de l'obtenció de l'energia de cadascú, en la forma de riquesa, poder, prestigi, llibertat, temps i seguretat, prèviament presos als altres.

Només la transformació de la mentalitat, l'imperi d'una nova escala de valors, farà possible el salt cap un ordre social superior.

La crisi política d'avui és essencialment una crisi espiritual, i no es guarirà amb els remeis que només ataquen els símptomes. La nova escala de valors actuarà en la part més profunda de la consciència, en l'ordre implicat social, per generar les forces capaces d'il·luminar altres horitzons. Aquí arrenquen les condicions bàsiques. Així es produeix l'argamassa amb la qual es pot construir un ordre social més feliç. La solidaritat, la germanor, la igualtat, la pau interior i l'amor són els principis bàsics, les condicions inexcusables en totes les realitats històriques o les premisses culturals per moure el carro de la història cap a un ordre social més just.

L'equació amb la qual més s'identifica Einstein –qui inspira la proposta del socialisme quàntic-, $E = mc^2$, té un valor simbòlic respecte a la revolució científica que va produir. Volem tancar aquesta reflexió dient: Socialisme Quàntic = Democràcia radical per amor². Sq = Dr.♥²

Socialisme és un estat de l'esperit humà. No es podrà aconseguir mai per la via del materialisme. Florirà de cent maneres diferents, segons la realitat cultural i històrica de cada societat, però sempre haurà de ser el producte d'una relació entre democràcia i amor.

